

W UNII EUROPEJSKIEJ

TAIEX — Biuro Pomocy Technicznej i Wymiany Informacji Unii Europejskiej

Maciej Podemski*

Rozszerzenie Unii Europejskiej jest jednym z najważniejszych procesów, którym unia podlega w ostatnich latach. Krajom przystępującym do wspólnoty szczególnie dużo problemów stwarza przystosowanie prawa krajowego do przepisów obowiązujących w unii, a także realizacja zaleceń zawartych w tych przepisach. Ważną instytucją unijną, pomagającą nowo przyjmowanym krajom członkowskim w sprawnym wdrażaniu praw unijnych (*acquis communautaire*), jest Biuro Pomocy Technicznej i Wymiany Informacji Unii Europejskiej — TAIEX (*Technical Assistance and Information Exchange Office*).

TAIEX jest jednostką organizacyjną Wydziału Budowy Instytucji Dyrektoriatu Generalnego Unii Europejskiej ds. Rozszerzenia (*Institution Building Unit, Directorate-General Enlargement*). Biuro zostało utworzone w 1996 roku. W skład TAIEX wchodzi 24-osobowa grupa przedstawicieli Komisji Europejskiej oraz ekspertów rządowych państw członkowskich. W roku 2005 budżet TAIEX wyniósł 24 miliony euro.

Podstawową misją biura jest wspieranie nowych krajów członkowskich UE oraz krajów kandydujących i państw zachodniobałkańskich (Albanii, Bośni i Hercegowiny, Chorwacji, Czarnogóry, Macedonii, Serbii i Turcji) w dostosowywaniu się do prawa wspólnotowego oraz w jego wdrażaniu. Pomoc ta jest udzielana również państwom objętym unijną Polityką Europejskiego Sąsiedztwa (*European Neighbourhood Policy*) — Maroku, Algierii, Tunezji, Syrii, Libanowi, Libii, Egiptowi, Jordanii, Izraelowi oraz Autonomii Palestyńskiej, Mołdawii, Ukrainie, Białorusi, Armenii, Azerbejdżanowi, Gruzji, a także Federacji Rosyjskiej.

Oprócz TAIEX wsparcia w tworzeniu i umacnianiu instytucji wdrażających politykę Unii Europejskiej, a przede wszystkim jej regulacji prawnych, w nowych krajach członkowskich oraz w krajach kandydujących do unii, udziela Dyrektoriat Generalny ds. Rozszerzenia, w ramach tzw. projektów bliźniaczych (*Twinning Projects*). Ponadto pomoc taką oferuje konsorcjum SIGMA — *Support for Improvement in Governance and Management* (Wsparcie Poprawy Rządzenia i Zarządzania), utworzone wspólnie przez Unię Europejską i OECD (*Organisation for Economic Co-operation and Development*).

Do głównych zadań TAIEX należy:

- ❑ doradzanie rządów nowych państw członkowskich oraz państw kandydujących w zakresie przepisów unijnych;
- ❑ udzielanie pomocy technicznej państwom zachodnich Bałkanów;

- ❑ doradzanie ministerstwom państw stowarzyszonych z Unią Europejską w tworzeniu lub doskonaleniu krajowego ustawodawstwa, by było ono zgodne z rosnącym zbiorem przepisów rządzących rynkiem wewnętrznym;
- ❑ obserwacja wdrażania Białej Księgi Komisji ds. Tworzenia Rynku Wewnętrznego oraz informowanie komisji o postępach państw aspirujących do członkostwa w UE w przygotowaniach prawnych do wejścia na rynek wewnętrzny;
- ❑ pomoc techniczna stowarzyszeniom zawodowym i handlowym państw stowarzyszonych w przygotowaniu sektora prywatnego do członkostwa w UE.

Z pomocy biura mogą korzystać instytucje publiczne i zrzeszenia firm prywatnych, które są zaangażowane we wdrażanie przepisów unijnych w krajach przystosowujących legislację do systemu Unii Europejskiej. TAIEX nie wspiera pojedynczych obywateli ani firm. Pomoc kieruje przede wszystkim do:

- ❑ członków parlamentów oraz specjalistów zatrudnionych w parlamentach i zespołach (radach) legislacyjnych;
- ❑ członków władz sądowniczych oraz instytucji nadzorujących stosowanie prawa;
- ❑ urzędników administracji publicznej wszystkich szczebli;
- ❑ interpretatorów, weryfikatorów i tłumaczy aktów prawnych;
- ❑ członków instytucji zawodowych i handlowych współpracujących we wdrażaniu przepisów unijnych;
- ❑ przedstawicieli związków zawodowych i stowarzyszeń przedsiębiorców.

Biuro realizuje zadania, świadcząc usługi ekspertów, przeprowadzając wizyty studyjne, konferencje, seminaria, warsztaty i kursy, gromadząc bazy danych, tłumacząc dokumenty itd. Eksperci pomagają wspieranym krajom w interpretowaniu przepisów unijnych i przygotowaniu aktów prawnych, a także szkoleń administrację wdrażającą te przepisy i nadzorującą ich stosowanie. Wizyty studyjne umożliwiają przedstawicielom zainteresowanych krajów zapoznanie się z praktycznymi sposobami wdrażania przepisów unijnych przez kraje członkowskie oraz ze stosowanymi przez nie metodami rozwiązywania konfliktów powodowanych przez nowe uregulowania prawne.

Seminaria i warsztaty ułatwiają przekazywanie niezbędnych informacji oraz wyjaśnień dotyczących przepisów unijnych szerszemu gronu zainteresowanych specjalistów. Mogą one być organizowane albo dla pojedynczego kraju, albo gromadzić specjalistów z kilku krajów zainteresowanych rozwiązaniem podobnych problemów. Międzynarodowe seminaria dodatkowo umożliwiają wymianę doświadczeń uczestniczących krajów, a także tworzenie sieci powiązań między nimi. Kursy zaś

* EuroGeoConsulting, ul. Jesionowa 36A, 05-816 Michałowice

pomagają w szkoleniu inspektorów nadzorujących stosowanie nowych przepisów.

Przygotowywane przez TAIEX bazy danych oraz inne materiały informacyjne tworzą łatwo dostępne i tanie źródło informacji o unijnych przepisach, a także pomagają monitorować powstawanie przepisów krajowych. Osobną metodą wspierania zainteresowanych krajów przez TAIEX jest pomoc w tłumaczeniu unijnych aktów prawnych.

Usługi biura mogą obejmować pojedynczy kraj lub wszystkie kraje, w zależności od potrzeby. Mogą to być akcje jednorazowe, ukierunkowane na rozwiązanie konkretnego problemu; mogą to też być działania rozłożone w czasie, gdy niezbędne wsparcie nie może być udzielone przez inne unijne ośrodki pomocowe. Przedstawiciele TAIEX mogą zwracać się w tych sprawach o radę do poszczególnych krajów członkowskich, a czasami nawet prosić o pomoc ich urzędników. Mogą oni zostać wysłani w charakterze doradców do państw kandydujących.

W normalnych warunkach biuro korzysta z usług ekspertów pochodzących z państw członkowskich, którzy zgłosili swoją gotowość do pracy i zarejestrowali się w bazie ekspertów (TAIEX *Expert Database*). Rejestracji dokonuje się na stronie internetowej: <http://taieux.cec.eu.int/expertdatabase>. Baza ekspertów TAIEX jest chroniona.

Dzięki zarejestrowaniu się eksperci uzyskują dostęp do stale aktualizowanej bazy danych biura (*Expert Stock Exchange*) zawierającej wnioski instytucji publicznych krajów członkowskich i kandydackich lub państw zachodnich Bałkanów o udzielenie pomocy w rozwiązaniu rozma-

itych problemów legislacyjnych lub wdrożeniowych. Baza ta jest dostępna na stronie internetowej: <http://taieux.cec.eu.int/ExpertStockExchange>. Ekspersi mają również możliwość zaoferowania udziału w konkretnym projekcie. Ponadto, co miesiąc otrzymują e-mailową informację o nowych prośbach o pomoc biura.

W 2005 roku TAIEX sponsorował i współorganizował ponad 1300 konferencji, seminariów i warsztatów. Do krajów-beneficjentów skierował ponad 5000 ekspertów i przeszkolił ponad 40 000 specjalistów i urzędników. Był to wzrost 20–40% w stosunku do roku poprzedniego. Dużą część wysiłku TAIEX poświęcił monitoringowi wdrażania legislacji unijnej do prawa krajów członkowskich, ocenie jakości tych wdrożeń oraz skuteczności egzekwowania nowych rozwiązań prawnych. Wszystko to wskazuje na rosnącą rolę biura w dostosowywaniu nowych krajów członkowskich, a także krajów kandydujących, do systemu prawnego Unii Europejskiej.

TAIEX od lat wspiera również Polskę. Na przykład w zakresie ochrony środowiska w 2005 roku biuro koncentrowało się na wdrażaniu zaleceń dotyczących ocen wpływu na środowisko oraz na wykorzystaniu do tego celu Funduszu Spójności.

Źródła: European Communities, 2005, Building Europe Together – TAIEX 2005 Activity Report; <http://taieux.cec.eu.int/>